

Tatiana Niculescu: Regina Maria: ultima dorință, București: Cetatea de Scaun, 2021, 166 p.

*Cristian-Iulian Ceacăru**

O personalitate excepțională a istoriei românilor și unul din cei mai iubiți conducători a fost indiscutabil Regina Maria a României. În seria de cărți dedicate acesteia se înscrie și lucrarea scriitoarei Tatiana Niculescu intitulată *Regina Maria: ultima dorință*. Autoarea este recunoscută pentru faptul că a introdus în literatura română contemporană genul biografic, în lucrările sale regăsindu-se parcursul vieții unor personalități precum Nae Ionescu, Arsenie Boca, Carol al II-lea și Elena Lupescu etc.

Prezenta carte despre ultima și cea mai importantă dorință a Reginei Maria începe cu un argument și conține 12 capitole urmate de anexe. În cadrul lucrării se găsesc de asemenea și o serie de fotografii care o înfățișează pe regină în diverse momente ale vieții sale.

În *Argument* autoarea îi deslușește cititorului resorturile care au determinat-o să elaboreze lucrarea, menționând succint și structura acesteia. De remarcat faptul că, printr-o frumoasă tehnică de stilistică literară, titlul fiecărui capitol este luat din cuprinsul acestuia, fiind o destăinuire a suveranei.

În primul capitol sunt înfățișate ultimele patru zile din viața reginei care, aflată la Dresda, măcinată de boala necruțătoare, hotărăște să revină în țară, la Pelișorul ei drag. La 18 iulie 1938, în prezența copiilor săi Carol și Elisabeta, a nepotului Mihai și a unor înalte oficialități, după o lungă agonie, inima reginei încetează să bată. Din păcate, se pare la intervenția rău voită a regelui Carol al II-lea, frații săi Nicolae și Ileana ar fi fost prea târziu anunțați pentru a veni să-și ia rămas bun de la mama lor: „*Maria ar fi privit în zădar spre usă, cu speranța că Nicolae și Ileana vor apărea*”(p.21).

Cauza morții reginei, boala care i-a pus capăt vieții au rămas până în ziua de azi controversate. Orice s-ar zice, diagnosticul oficial de ciroză hepatică, în condițiile în care regina era recunoscută pentru abținerea sa la alcool, poate fi cu greu acceptat. De altfel și regina, când i s-a adus la cunoștință diagnoza a remarcat ironică „*o fi vreo ciroză nealcoolică*” (p.30). Diversele ipoteze, chiar și cele mai puțin probabile, referitoare la cauza morții sale, sunt cu scrupulozitate prezentate în capitolul doi. Următoarea secțiune a lucrării prezintă contextul în care a fost realizat testamentul reginei, într-o perioadă tulbură în care aceasta a fost marginalizată chiar de propriul său fiu și a pierdut prieteni dragi. În testamentul care purta data de 29 iunie 1933 apare cea mai importantă dorință de după moarte a Reginei Maria: aceea ca inima să îi fie depusă în capela de pe malul mării de la Balic.

În următoarele trei capitole, autoarea explică din ce cauze în Europa Occidentală, din Evul Mediu până spre finele epocii moderne a existat obiceiul acesta

* Muzeograf, Muzeul Olteniei Craiova, Strada Madona Dudu, Nr. 14, Email: iulianc01@gmail.com.

al înhumării separate a inimii. Autoarea menționează care sunt cauzele acestui ritual funerar, „*donă sunt principalele izvoare de inspirație ale acestui obicei: mistica occidentală a inimii lui Cristos și experiența de credință și de luptă a cavalerilor cruciați*” (p. 47). În capitolele anterior menționate sunt explicate în detaliu aceste cauze, pentru ca cititorul să fie cât mai lămurit posibil asupra esenței problemelor puse în discuție. De asemenea sunt prezentate o serie de cazuri ale unor personalități istorice care au ales ca, după moarte, inima să le fie înhumată separat de corp. De remarcat faptul că respectivul ritual a continuat și în epoca victoriană, fiind ales îndeosebi de către artiști.

În capitolul „*Îmi înalț inima spre tine, Doamne*” este prezentată relația complexă a Reginei Maria cu religia. Cititorul poate afla lucruri foarte interesante, cum ar fi religiile în care Maria, „*ca să împace pe toată lumea*” (p.81) s-a cununat religios cu Ferdinand sau adoptarea de către aceasta a credinței Bahá'í.

O emoționantă secțiune a lucrării este dedicată descrierii domeniului de la Balcic, locul atât de drag al Reginei. În capitolul final este prezentată odiseea inimii Reginei Maria în timpul de după cedarea Cadrilaterului, al regimului comunist și al revenirii la democrație. Anexele includ testamentul Reginei Maria, o scrisoare a sa din 1925 către principele Carol, precum și o listă a regilor și reginelor Angliei ale căror inimi au fost înhumate separat de corp. De asemenea este prezentată și o consistentă bibliografie selectivă legată de domeniul abordat.

Prin însăși tema aleasă, lucrarea doamnei Tatiana Niculescu este una foarte interesantă. Stilul literar folosit este unul facil de înțeles de către cititor, cercetător sau simpotrivă un simplu pasionat de istorie. De asemenea, pe alocuri, persoana care lecturează cartea efectiv este transpusă în sufletul Reginei simțind realist trăirile pe care le-a avut aceasta.

Pentru o lucrare atât de bine realizată care abordează toate aspectele subiectului, cu mare greutate se pot găsi observații. Poate că ar fi fost mai bine ca, în anexe, să fie prezentate mai multe documente legate de viața Reginei Maria. De asemenea ar fi fost utilă includerea în aceleași anexe a unor arbori genealogici atât ai familiei Mariei cât și ai Familiei Regale Române. Cu toate acestea cartea este foarte utilă tuturor celor care vor să știe cât mai multe despre una din cele mai importante și iubite personalități ale istoriei românilor.